

Vasco da Gama első utazása

Contributed by lakosm

2004. October 19. Tuesday 19:01

Last Updated 2007. August 22. Wednesday 10:27

There are no translations available1497. július 8-án egy kicsiny, de jól felszerelt flottilla kifutott Lisszabon kikötőjéből, hogy Afrika megkerülésevel eljusson a főszerillat Indiába. A nagy földrajzi felfedezések történetében a portugálok jutott az öttájrú szerep. Makacs kitartással, lámpás srú ló pársre apasztották az akkor még igencsak n kiterjedésű ázterra incognitáit. Később a spanyolok, a hollandok, az angolok és a franciák átvették a s de az első ság dicsőségé az átváak.

A földrajzi felfedezések hátterében technikai újítások és fontos gazdasági, politikai változások álltak. 711 után a Pireneusi-félsziget nagy részét az arabok meghódították. Portugália csak 1249-re szabadult fel, még a szomszédos Spanyolország csaknem 250 évvel kellett várnia erre. A portugál uralkodók minden erejükkel támogatják a tengeri kereskedelmet: itáliai és más kálihoni hajó pártá mestereket hávtak országukba, erdeket telepítettek a faanyag biztosítására. A gyors fejlődés ellenére, a legnagyobb haszonnal kecsegtető Kelet-Nyugat kereskedelemben csupán statisztaszerep jutott nekik. A velencei és a genovai hajók monopolizálták az európai főszerpiacot, megosztva a hatalmas nyereséggel az arabokkal. Tengerész Henrik az akkoriban alig egymillió lakosú Portugália katonái vel nem vehette át a gazdag levantei kereskedő városok szerepét, ezért egyetlen mádnálkoz szájára: új kereskedelmi útvonal felfedezése és megnyitása. Akkoriban a legnagyobb realitása Afrika kárlíhajásának volt, ám nem ágrkezett kényfeladatnak. Azt tartották, hogy aki túljut a Bojador-fokon (Netovább-foknak is nevezték), az ágrerá vlik a forráságtá, majd elevenen megágr és a lelke a pokolra jut.

Visszatérni pedig nem lehet, mivel az ájramlások (Kanári-ájramlás) és a passzatszelek áhatatlanul dő fel sodorják hajókat. A Szahara kopár, áletlen szegélyét a sekély tengerben alattomosan megbávk homokpadok és sziklatonyok kásárik, s a megfeneklett hajók legénységére biztos pusztulás vár. Ekkor tánt fel Dom Henrique o Novegador (1394-1460), Tengerész Henrik herceg. Áletcéljának tekintette, hogy kapcsolatot teremtsen a gazdag afrikai ázaranyországgal, majd később Indiával, háj csak egyszer vett részt egy újvidebb tengeri úton 21 éves korá mikor hájratot vezetett az ászak-afrikai márr eráság, Ceuta elfoglalására. Feljegyezték rála, hogy ázsosem áborospoharat vagy asszonyi szájat, egyetlen szenvedélye az volt, hogy az afrikai partokról füllentse a fátylat. Cél elárásához szákságe volt jó irányát, az elemek dőhának ellenállás hajókra, az irányt mutatás eszközt olyan emberekre, akik képesek bánni ezekkel. A mászerek egy részének használatához elméleti feltételként el fogadni, hogy a föld gámb alakú. Ez tább volt, mint egyszerű házás: a probléma: világnézeti árdés, sőt sokáretnek gondolat volt. Tengerész Henrik első expedícióján csaknem tizenátféle ávnek kellett eltelnie ahhoz, hogy legmerészebb háása, Eannes, legyáze babonák szálte félélmét, 1434-ben túljusson a Bojador-fokon. A régi felől ennek ellenére csak lassan oszladoztak. Fél ávszájad telt el mire Diego Cao túljutva az Egyenlítőn felfedezte a Kongó folyót. Ezután felgyorsultak az események. Egy évre rá Bartolomeu Diaz vihar tépte hajó megkerülte Afrika dőli csácskát, kázban felfedezve a Vihar-fokot (Cabo Tormentoso). Az elnevezést II. János portugál király a biztatásbb

csengésű Jásreményág fokára (Cabo de Boa Esperanza) keresztelte át. Az új név az uralkodás azon hájait fejezi, hogy hássai vágrelő Indiát. Árákál expedícióját Vasco da Gama 1469-ben, kilenc évvel Tengerész Henrik után száletett SÁ-nesben. Mire felcseperedett, hája tengerészei már jó részt felderítették Afrika nyugati partjait, a kontinens aranyának ázkiszivattyására felőpárták erájeiket és a ázrabszolgakaravelláká is rendszeres rakományukat a portugál kikötőkbe. Ás Tengerész Henrik álmának beteljesése sem sokáig váratott magára. 1 július 8-án nagy hajó indult el világtörténelmi jelentéságú útjára. A bizalmatlan uralkodók ávakodtak a ápsze utazástá, ezért I. Manuel király nem rátermettségét már bebizonytá, az afrikai vizeken otthonosan mozgás Diaz bázta a flottilla vezetőjét, hanem az akkor mindössze 28 esztendő s káznemesre, Vasco da Gámára. (Egyes források szerint kinevezéstől ráviddel az expedícióját indulása elátt elhunyt ádesapjától árákálte.) A háromárbos, keresztvitorlázatú Sao Raphael és Sao Gabriel hajókat Diaz átmutatásai alapján hosszú, nyá-lt tengeri utazásra tervezték. Ezeket egészítette ki a Berrio, egy latin vitorlás karavella és egy, a tengerészek ellátására biztosított 200 tonnás teherhajó. Amg Gama eládeinek ájárású kevéssé tudományos szempontból is ártákelhető információjá mara fenn, az 1497-99-es utazást részletesen ismerjük a hásnapiás, a roteiro jóváltá. A háráj a Zöld-foki-szigetekig á az új állomáshelyre igyekvő Diazzal egyátt á ismerás, de nem vesálytelen vizeken házött, majd a Sierra Leone magasságában a parancsnok a zászláshájórrát a nyá-lt áceán felő fordáttatta. Ezzel a merész házással vette

kezdét az európai tengerészek által egyhuzamban megtett, addigi leghosszabb nyá-lt tengeri utazás. Az akkoriban még félór foltnak számító Szent Ilona-szigetet nyugatról nagy ávben megkerülte, s három hánap málvá Dőli-nyugati partján, a Jásreményág fokának kárelőben nyá-lá kis ábbább vetettek horgonyt. A Jásreményág foká korábbi nevéhez máltán, tábbmáteres hullámmárisákkal kálszántátt az európai hássokat. Hat nap alatt tudt megkerülni a tengerbe nyáóá, áles sziklafokot. Az esemény emlőkére áe "a kor portugál házású szokásainak megfelelően áe" egy dá-szá-tett áoszlopra erásá-tett keresztet, áogynevezett padrátt állá-tottak fel a tengerparton, birtokba véve a terálet. Az ott talált ázszájraz falevőlszá-nááe áslakák, a hottentóák azonban nemigen áráltek ennek ásszetáásben maga a kapitány is megsárált...Immár az Indiai-áceánon vitorlázva 1497. december 24-án, szent

egy meredek, magas partot pillantottak meg, amelyet Jázus száletésének napjáról (dies natalis) Natalnak, Karácsonynak kereszteltek el. (Az elnevezés a Dőli-Afrikai káztársaság egyik tartományjának névben áol tovább.) viharos tengerektől ávezett Dőli-Afrika nem csábá-totta megtelepedésre a portugálokat. Az anyra áhes tengerészlet Indiába tartás háás áe" nem sejtáon, milyen áriási kincseket rejteget máháben e föld áe" elvitorláztak a partok elátt. tavaszán árták el a mai Mozambikot, ahol kállátnás meglepetésben volt részük: a partok mentő európai szem nézve is gyányárá városok sorakoztak. A forgalmas kikötőkben pedig olyan tengerészekkel találkoztak, akik már jó

ismerték az Indiába vezető hajóutat. Előttel partraszállásuk portugálok személynében idegen trónikus vetélők jelent az arab felsőgvizeken, megbontva ezzel az indiai-árceán kereskedelmének tább ávszázados rendjét. A kezdeti barátságos fogadtatás „eleinte muzulmánoknak volt a két „hamar a visszajjára fordult. Bár az egyik legerősebb Mombasa látvetése csupán vjlasz volt az arabok portugálokhoz szánt csapdjára, a észszomszód vjra, Malindi urakonszervát mágis opp ezzel nyerték el. Az uralkodás, abban a reményben, hogy erás szjvetsgesekre taljlt a Mombasa elleni harcban, friss v-z ács álelem mellett egy kivjls gujarati (indiai) kormányost is Gama rendelkezésére bocsjtott. (A rövkalauzt tábbben a kor legnevesebb navigátorával, az omjni szjrmázjs Ahmed Ibn Madzsiddal azonos-tjék. Legjelentesebb máve az Al Mahet; Hasznos tudnivalók a tengerészeti tudomány alapjairá ács szabályairá.) A portugálok ész Afrika szarvjgá, a Szomáli-félszigetig vitorláztak, majd keletnek fordulva a dányugati monszun szjnyj alig egy hánap alatt kányedön előrték Indiát. Ezt a hajóutat már az ákorban is rendszeresen hasznjlték. Kávetve a partvonalat hamarosan megörkeztek Kalikutba (ma Kozhikode), az akkori India taljn legháresebb kereskedelmi kázpontjba, melyet Ibn Battuta arab utazás az t viljgkikáttá egyikeként említett. A partraszállás veszőlyes feladata az egyenest córa toborzott bánánzá k egyikőre vjrt. A kikáttáben ásszesereglet ká-vjncsiskodás k a matrázzt egy Mussald nevű arabhoz ká-sórták, aki e szavakkal fogadta á: ész Mifále árdá g hozt áged? ész Zamorin, Kalikut kormányzója, a fáld ács a tenger ura audienciára há-vta a portugájl parancsnokot. Gama azonban nem bánótt jás szjndákában, s mielátt eleget tett volna a meghá-vjnsnak, vágrendelkezett. Ezután tizenköt ember ável partra szjlt, ács a kormányzó háromezer fá's testársá g á k árválváve megörkezett a palotjba. A szá-vályes uralkodás a kereskedelmi árdelktsgeiket joggal fáttá arab kufjrok ájrmjnykodjisa miatt hamarosan elhidegált a portugáloktá... Az elsietett indulás (nem vjrték be az ászakkeleti monszun árkészását) utjn 3 hánap bolyongtak az árceánon, má-g megörkeztek a kelet-afrikai partokra. A vitaminszegény tápljkozás miatt a skorbut tucatjával szedte áldozatait. (Az Indiába jává'-mená hajók gyomrában kásb bb áriástekná'sá k is helyet kaptak. Ezel egy-köt májzsás, jám bor gljítok v-z ács álelem nálká is hosszó ideig áletben maradtak, á-gy a tább hánap utazás során a tengerészek á-zletes, friss háshoz jutottak. Arra is akadt pálda, hogy az ádesv-z híjnyjban kiszjrac matrázszokat e hállá k hágyhályagjában tárolásd, kesernyács á-zá folyadék mentette meg a szomjhaljtá.) Ismeret vizeken... A felfedezők viszonylag kevés zsákmánnyal, de a kereskedelmi ács hád-táisi lehetáságek á-gáretável á vissza a portugájl királyi udvarba. Elsá káönt 1499. jájus 10-án a Berrio Covilha vetett horgonyt Lisszabon kikáttájben beteg fivőre mellett maradás Gama csak egy hánapkal kásb bb ész bánjya temetése utjn ész árkészett haza. Kánte halmozták el, de a kávetkezé expedá-ció vezetőcsót májra bánzték. Gama má g kátszer visszatért Indiába, ács alkirálykánt hunyt el Kocsinban. Hamvait 14 ávvel kásb bb hazaszájlt-tótték, s a lisszaboni Szent Jeromos-kolostorban helyezték vágsgá nyugalomra. Da Gama elsá áttjnak legértékesebb navigáciás eredménye nem az volt, hogy az árceánt ájtszelve előrte Indiát ész ezt előtte már tábbben is megtették ész, hanem az, hogy az Atlanti-árceán dáli, ad ismeretlen medencjében hajázva felderítette azokat a széltrendszereket, amelyek alig kőt ávvel kásb bb Cabral mai Brazília partjaira sodorták. A korai portugájl felfedezők Zarcá tá Diazig az afrikai partvonalat szorosan kávetve, ábbálrá ábbálré hatoltak mind dálebbe. Vasco da Gama mert elő szájrt eltörni a bevájt átiránytá, s ismeretlen vizek vitorlájni. A XV. század májodik felátá megjelentek a holland, az angol ács a francia csatahajók Afrika, majd India partjainál. Kifosztótták, majd elsőly szetták a fászerrel ács arannyal megrakott portugájl hajókat, az egykoron bán szkán állás padrákat pedig sorra ledántátták. A fánykorjban Lisszabon vetálytársakánt emlegetett szóp, áletá indiai portugájl barokk vjros, Velha Goa ostromlott, járvjny sájtotta ká-sórtetvájros lett. áletveszőlyes irjny nyá-lt tengeri hajázás shoz nálká lájzhetetlen májgnestá irjnymegjelá á alkalmasságájt májra a XII. században leá-r Alexander Neckam angol tudás a De naturis rerum cá-má áörtekezásában. Brunetto Latini azonban fá ávszázaddal kásb bb a kávetkezé ket tette hozzá: ész Egyetlen hajóskapitány sem meri hasznájni, nehogy varájzslásnak tartsák, de legónyság sem bánáj magájt vezetőcsóre, ha a kapitány íjtsálag a pokolbáli szellemek befolyása alatt állás ká-szá láket vinne magájval. ész A ká-naiak májra jásval az eurápaiak előtt ismerték ács hasznjlták az irjnyntá. Ma megemlégett egy Ching nevű uralkodás, akinek az udvarjban májra a Kr. e. XI. században hasznjltak egy átmutatásra szolgálás eszkázt, amelynek a neve a mai ká-nai nyelvhasznjlatban irjnyntá jelent. A fáldrajzi szólesság meghatározásjra tábbféle mászert is szerkesztettek. Igen egyszerű elvek alapjn máskáldátt a tengerészeti kvadráns. Ennél pontosabb volt a májra Ptolemaiosz által is ismert asztrolábium. Kásb bb elterjedt a mozgás hajókon jobban hasznjthatás Jájkob botjájnak nevezett mászert is. A hasznjlatuk elve hasonlás volt: a delel á gitestek, fáleg a Nap ács a Sarkcsillag horizont felett magasságájt prábbájták megmáorni velá k. A fáldrajzi hosszósáj meghatározásjhoz akkor má g híjnyoztak a pontos árák, a kronomáterek forrásj: <http://www.sulinet.hu/eletestudomany/archiv/1998/9806/eretnek/eretnek.html>